

SZAKMAI ÖSSZEFOGLALÓ

A

GINOP-5.3.5-18-2019-00082 AZONOSÍTÓSZÁMÚ

HIÁNY-PÓTLÓ PROJEKTHEZ

**A „MUNKAERŐPIACI ALKALMAZKODÓKÉPESSÉG
FEJLESZTÉSÉT CÉLZÓ TEMATIKUS PROJEKTEK”
FELHÍVÁS KAPCSÁN A PROJEKTBEN
MEGVALÓSULT TEVÉKENYSÉGEKRŐL,
EREDMÉNYEKRŐL**

A projekt rövid bemutatása

A fejlesztés (projekt) címe: Hiány-Pótló

A választott ágazat: "A" - Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat

A választott téma: A munkaerő-hiány lehetséges kezelési módjai

A Hiány-Pótló projekt konzorciumi vezetője a Baranya Uniós Felzárkózásáért Egyesület, konzorciumi partnere pedig a Continental Contact Alapítvány. A projekt megvalósítási időszaka 24 hónap volt (2020.03.01.-2022.02.28.), mely a Sellyei és Siklói járásban valósult meg, a teljes projektet tekintve 300 fő célcsoporti személy és 10 db munkáltató bevonásával.

A projekt fizikai megvalósítása 2020-ban indult, miután megkötöttük a támogatási szerződést. A pályázati kiírásban a munkaerőhiány csökkentése témakört választottuk, mivel ágazatunkban különösen nagy a munkaerőhiány. Szervezeteinknek már több mezőgazdaságot (is) érintő foglalkoztatási projektje valósult meg, így elmondható, hogy releváns tapasztalattal rendelkezünk ilyen téren, ezért is esett a választás a mezőgazdaságot érintő munkaerőpiacra. A kísérleti projekt helyszínéül a Sellyei és a Siklói járás szolgált, tekintettel arra, hogy a konvergencia régiók között ebben a két járásban a legnagyobb a munkaerőhiány. A tartós munkaerőhiányhoz az egyéb befolyásoló tényezőkön kívül a magas mértékű napi ingázás is hozzájárul a járásokban – figyelembe véve az aprófalvas település szerkezetű járásokat ez nem volt meglepő eredmény. A projekt tervezésekor még nem tudtuk, hogy világijárvány fog kitörni, mely során szükséges volt bizonyos módosításokat kérelmeznünk a sikeres megvalósítás érdekében (pl.: a személyes helyett online/e-learning tanácsadás megvalósítása, a projekt meghosszabbítása a többszöri COVID-19 hullámok miatt), de minden felmerült problémát megoldottunk és sikeresen kezeltünk. A projektünk során feltártuk azokat az okokat, amelyek az ágazat tartós munkaerőhiányát, a mezőgazdasági szakmák népszerűségének elvesztését eredményezték.

Projektünk elsődleges célcsoportját alkották a Sellyei és Siklói járásokban élő, a projektbe való jelentkezés időpontjában 16 éven felüliek (munkavállalók), illetve a mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdasági társaságok (munkáltatók).

A kísérleti (pilot) projekt megvalósítása során a projekt keretében kidolgozott megoldás gyakorlatba való átültetése érdekében olyan tevékenységet valósítottunk meg, amely egy komplex probléma megoldása érdekében, kis mintán (300 fő munkavállaló és 10 fő munkáltató), illetve szűk, de állandó résztvevői kör bevonásával érte el célját. A kísérleti projekt valós feltételek között, alacsony idő- és költség-ráfordítással, tehát hatékonyan próbálta ki az adott tevékenységet, ugyanolyan szakmai igényességgel, mint egy hasonló, nagyobb léptékű fejlesztés. Célja a nagyobb léptékű tevékenység megalapozása, eredményes beágyazódásának segítése volt.

Vállalt monitoring mutatók

- A munkaerő piaci alkalmazkodást segítő programot pozitív kimenettel záró 150 nő és 150 férfi
- A munkaerő piaci alkalmazkodást segítő programban résztvevők száma: 300 fő (150 nő és 150 férfi)

- A támogatásban részesült, jogszerű foglalkoztatással kapcsolatos intézkedés keretében tájékoztatást és/vagy segítséget kapott munkaerő-piaci szereplők száma: 300 fő

PILOT program - Képzés és tanácsadás

A kísérleti projekt a kutatással megalapozott kihívás kezelését célzó, a projekt keretében kidolgozott módszertanon alapuló megoldási javaslat gyakorlatban történő kipróbálása volt. A pilot projekt megvalósítása kapcsán megvalósított tevékenységek:

- Célcsoporttal kapcsolatos előkészítő tevékenységek (toborzás, kiválasztás, bevonás)
- Módszertan részletes kialakítása, kipróbálása, adaptálása
- Képzés
- Szolgáltatás, tanácsadás munkavállalók számára
- Szolgáltatás, tanácsadás munkáltatók számára
- Tájékoztató anyagok, információs füzetek készítése
- A kísérleti projekt tapasztalatainak strukturált feldolgozása, értékelése és közzététele

A megvalósított képzések a következők voltak:

- Mezőgazdasági alapismeretek (19 óra)
- Munkáltatók érzékenyítése (30 óra)

A projektbe összesen 300 fő célcsoportbeli személy (munkavállaló) került bevonásra. Mind a 300 fő sikeresen elvégezte a Mezőgazdasági alapismeretek képzését. A Mezőgazdasági alapismeretek esetében a célcsoportbeli személyek a Siklósi és Sellyei járásokra legjellemzőbb mezőgazdasági terményekre vonatkozóan szerezhettek információkat. A résztvevők megismerhették az elméleti alapismereteket, a mezőgazdasági termelés jelentőségét, főbb ágazatait és az állattartás, kertészeti termesztés alapjait. További cél volt az informatikai eszközökben rejlő lehetőségek és előnyök felismertetése, ezáltal a digitális kirekesztettség csökkentése.

A Munkáltatók érzékenyítő képzése a munkavállalóhoz való megfelelő hozzáállást segítette és a jogi ismereteket bővítette. A képzés célja az volt, hogy bemutassa a résztvevők számára azokat a hátrányos helyzetű munkavállalókat, akiknek kiemelten támogatásra van szüksége a munkaerő-piacon történő elhelyezkedés során. A képzés megismertette a résztvevőkkel a hátrányos helyzetű munkavállalók alkalmazásának rugalmas munkaszervezését.

A projektben a Kísérleti (pilot) program megvalósítása során összesen 1500 óra tanácsadást biztosítottunk a célcsoportbeli személyek számára, továbbá 80 óra tanácsadást a munkáltatók részére.

- Munkavállalói ismeretek (300 óra)
- Munkáltatói ismeretek (80 óra)
- Munkaerő-piaci tanácsadás (400 óra)
- Életvezetési tanácsadás (400 óra)
- Vállalkozóvá válás (400 óra)

A projekt társadalmi hatása:

- Az érintett járásokból történő elvándorlás csökkenése
- Adaptálható (modell) program kialakítása – egyéb járásokra, földrajzi térségekre való adaptáció lehetősége
- A legális foglalkoztatás pozitív megítélésnek javulása az érintett járásokban
- A fekete és szürke foglalkoztatás csökkenése az érintett járásokban
- A (halmozottan) hátrányos helyzetű célcsoportú réteg alapképesség szintjének javulása
- Digitális ismeretek bővülése a célcsoport körében
- A munkáltatók ismereteinek bővülése, munkavállaló megtartó képességük növekedése
- A munkáltatók érzékenyebbek lesznek a munkavállalók problémáira, helyzetére
- A megszerzett tudás továbbadható: közvetett módon a családok, baráti körök is megkaphatják a projektben megosztott információkat, ismereteket

SZÉCHENYI 2020

A projekt gazdasági hatása:

- A mezőgazdaság területén az érintett járásokban csökken a munkaerő-hiány
- A munkavállalói célcsoportú rétegnek nő a munkaerő-piaci „értéke”
- Hosszú távú munkahelyteremtés lehetősége a célcsoport számára
- A megvalósítási helyszíneket jelentő járások esetében növekvő foglalkoztatottsági arány a jelenlegihez képest
- A munkavállalói és a munkáltatói igények közeledése a munkaerőpiacon
- Kevesebb munkavállaló vándorol ki külföldre

Az előzetes felmérés, kutatás során összesen 1034 db kérdőívet töltöttek ki a munkavállalók, továbbá 107 db kérdőívet a munkáltatók. A kutatás eredménye kimutatta, hogy az idősebbek körében sajnos sokkal nagyobb a mezőgazdasági munkák, foglalkozások iránt az érdeklődés, mint a fiatalabb korosztály tekintetében, akik inkább szívesebben vándorolnak el a közeli nagyobb városokba vagy ki külföldre. Az idősebb korosztály így nem vagy csak nehezen tudja átadni tudását, tapasztalatait, ezért egyre több az olyan mezőgazdasági idénymunkás, aki mindenféle alaptudás nélkül áll munkába.

A mezőgazdasági munkáltatók nagy százaléka küzd munkaerő toborzási nehézségekkel, és a gazdálkodók hozzávetőlegesen 42 százaléka szembesül munkaerőhiánnyal a Sellyei és Siklósi járásokban. A gazdálkodók nagy része a munkaerő megtartására a munkabér növelésével és a munkába járás támogatásával próbálja kompenzálni, több-kevesebb sikerrel, hiszen a munkabér még így is nagyon alacsony az alkalmi munkavállalók és a mezőgazdasági idénymunkások körében, illetve a munkába járást is főként kisbuszokkal, útiköltség térítéssel igyekeznek támogatni.

A legtöbb munkaerőt a térségben a szőlő- és gyümölcsstermesztők, illetve a hajtatasos zöldségtermesztő gazdaságok használják. A mezőgazdasági idénymunkások száma 2020-ban 2019 hasonló időszakához képest 3,3 százalékkal csökkent, a 2015-2020 közötti időszakot tekintve pedig közel 24 százalékos volt a csökkenés mértéke. Komoly munkaerőhiány jelenik meg az idénymunka területén. A szezonmunkára nyár elejétől október végéig folyamatosan

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

szükség van, ám a jelentkező egyre kevesebb. Ilyen mezőgazdasági idénymunkák például a dinnyetermesztés, a kukorica címerezés, szőlő metszés- és szüret, a szamóca-, málna-, meggy-, cseresznye-, almaszedés vagy a napraforgószírom-szedés.

Problémaként jelenik meg, hogy ugyan az technológia fejlődésének köszönhetően a mezőgazdaság élőmunka igénye némileg csökkent, a fenntartásához egyre nagyobb szükség van a képzetesebb munkaerőre. Az idősök mellett a helyben maradó fiatalok viszont inkább az alacsonyabb iskolázottságú rétegből kerülnek ki és éppen a képzetesebb, magasabb iskolázottságú fiatalok hagyják el a vidéket.

Megoldási javaslatok:

- Az alapképzések, betanítások, informális oktatások támogatása és lehetővé tétele
- A fiatalabb korosztály számára a mezőgazdasági munka vonzóbbá tétele
- A mezőgazdasági diákmunka hagyományának felélesztése
- A munkáltatók ösztönzése a magasabb bérezésre
- A mezőgazdasági vállalkozási formák, különösen az östermelők támogatása
- Családi vállalkozások támogatása a generáció váltásban
- A fiatalok pályaváltásának támogatása a mezőgazdasági ágazatok felé
- A munkáltatók érzékenyebbé tétele a hátrányos helyzetű munkavállalói réteg munkába állásának segítése kapcsán

Összességében elmondható, hogy a helyi mezőgazdaságban mára egy olyan kettős válság alakult ki, amelyre egyszerre jellemző a munkanélküliség és a munkaerőhiány. Ennek okai a népességcsökkenés, az elvándorlás, a pályaelhagyás, az alacsony bérek és az alulképzettség. Nagyon fontos volna a fiatalok támogatása, a mezőgazdaságban való elhelyezkedés vonzóvá tétele. Az egyre korszerűbb eszközök használata, az egyre fontosabb digitalizáció olyan alkalmazkodóképességet igényel, amit ők tudnak leginkább biztosítani a mezőgazdasági ágazatok számára.

Dátum: Siklós, 2022. 02. 28.

**BARANYA
UNIÓS FELZÁRKÓZÁSÁÉRT
EGYESÜLET**
7838 Vajszló, Rákóczi u. 4.
Adószám: 18326093-2/02

Kedvezményezett